

ŞEHİDİN YETİMİ

Adil AKKOYUNLU

Bir kış günüydü... Sabahın erken saatleri... Her yer kar altında... Dünya kefene bürünmüş gibi... Bembeyazdı her taraf... Tepenin üzerine oturup şehri seyretmeye başladı güneş. Çok bitkin-di. Sonra yorgun argın yükselmeye çalıştı. Fersizdi, zemheri ayazını ısıtmaya gücü yetmiyordu.

Çoğu şeyleri net hatırlamıyorum: Kalabalıktı... Herkes üzüntülüydü... Yanaklarından yaşlar süzülüyordu. Kimi sesli, kimi sessiz ağlıyordu. Anam çok perişandı... Kendinde değildi. Ayıltıyorlar, yine bayılıyordu... Üzerinde siyah bir elbise vardı. Başında siyah bir başörtüsü... Ölümün ne olduğunu bilseydim; babamın yerine, o gün ben ölmeyi çok isterdim... Babamın ölümü kadar acı olmazdı benim ölümüm.

Altı yaşındaydım babam şehit edildiğinde. Kucaktan kucağa dolaştırıyorlardı beni. Akan gözyaşlarıyla, yüzümü, yanaklarımı, saçlarımı ıslatarak öpüyorlardı. Bazen amcalarım, dayım, bazen teyzelerim, halam, bazen de yabancı erkekler ve kadınlar beni kucaklıyordu. Her kim kucağına alsaydı beni öpüyor, seviyor; daha çok ağlıyordu. Onların kucaklarında sıkılıyor, yere inmek istiyordum. Elimden hiç bırakmadığım babamın resmiyle oynuyordum. Bazen öpüyordum.

Hiç kimse gülmüyordu. Konuşmuyorlardı bile. Bazıları öfkeyle kendi kendine söyleniyor, birilerine kızarak yanımdan geçiyordu. Bazıları bana bakıp; “Bu yavruya da mı yüreğiniz sızlamadı, be hey zalimler?” diyerek başımı okşuyordu.

Kalabalıkla arabalara bindik. Işıldayan karların üzerinde ağır ağır ilerleyerek bir yere gittik. Mezarlıkmış... İlk defa görüyordum mezarlığı. Issiz-

lık... Çam ağaçları altında uzayıp giden yapılı, yapısız tümsekler... Tümseklerin baş taraflarında kısa yazılar...

Çok sıkılıyordum. Sonra bir ağlama tuttu beni. Ne amcalarım, dayım, ne de teyzelerim, halam... Kimse susturamıyordu. Anam zaten kendinde değildi. Susmayı ben de istiyordum ama susamıyordum. Ne çok ağlıyordum! Ben ağladıkça herkes bana bakıp acıyordu: “Ağlama yavrum, ağlama. Allah, onları kahretsin. Allah onların belasını versin.” diyorlardı. Ben, ortalığı yıkarcasına bağırıp duruyordum... Öyle ki; artık nefes alamıyordum. Hıçkırıyordum. Hırıltılar çıkıyordu boğazımdan. Boğuluyordum... Bazıları, “Çocuk, babasının öldüğünü anladı.” diyordu. Beni kucaklıyor, elime bir şeyler vererek susturmaya çalışıyorlardı... Kimi anahtarlık, kimi kalem veriyordu. Almıyordum onların verdiklerini. Ama babamın resmini elimden hiç bırakmıyordum.

Hocaydı sanıyorum; sarıklı, cübbeli bir adam, Mahmut amcamın kulağına eğilip bir şey söyledi. Sonra amcam beni kucakladı, musalla taşının üzerinde duran tabutun yanına götürdü. İtinayla tabutun kapağını açtılar. İtişerek tabutun etrafına birikti insanlar. Görmek için kafalarını uzatıyorlardı. Bembeyaz bir örtünün altında birisi yatıyordu. Baş tarafını açtılar. Babamdı. Uyuyordu. Sapsarı olmuştu. Gülümsüyordu. O beyaz bezin bazı yerleri kan olmuştu. Ağlamam kesildi. Sık sık iç çekiyordum sadece. Eğildim, yanaklarını öptüm babamın.

Bazen işten gelince uyurdu... Anam: “Sessiz ol yavrum. Gürültü etme. Baban nöbetten geldi. Yazık, uyanmasın. Uykusunu alsın. Kalkınca beraber oynarsınız.” derdi. İşte öyle nöbetten gelmiş gibi uyuyordu tabutta.

Ağlamadım, gürültü etmedim. Uyanmasın... Uyusun, uykusunu alsın, kalkınca oynarız, diye düşündüm...

Sonra kapattılar kapağını. Bu defa tabuta sarıldım, öpmeye başladım...

Babamın tabutunu öperken gazeteciler o sıra resmimi çekmişler. “Şehidin yetimi herkesi ağlattı.” diye yazmışlar fotoğrafın altına. O resmi gazetededen kesip çerçeveletti, salona astı anam. Çok çelimsizmişim... Saçlarım uzunca. Ayağымda kadife kırmızı bir pantolon var. Sırtымda siyah bir kazak... Kalabalık... Etraf kar altında...

Benim en iyi arkadaşım babamdı. Hep onunla oyun oynardık. Bazen de anam katılırdı oyunumuza. Daha çok “saklambaç”, “el üstünde kimin eli” oynardık. Ara sıra da top, balon atardık birbirimize. Misafirim olurdu ba-

bam. Ona oyuncak kaplarımla hayalî şeker tutar, kolonya döker, meyve, çay ikram ederdim. Babam çok memnun olur, alıyormuş gibi yapar, teşekkür ederdi. Bazen bir senaryo hazırlardım. Babama da rol verirdim. Sinemacılık oynardık. Hırsızlar gelip ellerimizi kollarımızı sandalyeye bağlardı. Ama nedense hep onu kurşunla vururlardı. Ben de yardımına koşardım. Hastaneye götürürdüm. Kurtulur, iyileşirdi... Geri evimize dönerdik...

Senaryomuz gerçek olmuştu... Babamı vurmuşlardı. Fakat hastanede kurtulamamıştı, ölmüştü. O zaman onun öldüğünü bana söylemediler. Söyleseler de ben ölümüm ne olduğunu bilmezdim ki... Sadece filmlerde görüyordum. Ama ölenlerin tekrar kalkıp dolaştıklarını zannediyordum. Uyku gibi bir şey sanıyordum ölümü.

Elimden hiç bırakmadığım o resmi de anam daha sonra büyütüp çerçeveletti, evimizin salonuna astı. Ne zaman ağlasam anam o resimleri indirir, bana verirdi. Teselli olur, susardım.

Babamın resimleri, çocuk yaşlarda benim ağlamamı dindirirken, daha sonraki yaşlarda ağlamamın sebebi oldu. Anama sık sık soruyordum: “Ana, babam niye eve gelmiyor? Ne zaman gelecek? Onu çok özledim. Söyle gel-sin.” diyordum. Anam içini çekiyordu, gözlerinden yanaklarına yaşlar süzülüyordu. Beni kucağına alıp öpüyordu: “O, gelmez yavrum, biz onun yanına gideceğiz.” diyordu. Anlamıyordum. Bu defa: “Ana, hadi biz babamın yanına gidelim.” diye tutturuyordum. Büyüyüp de, ölümün dünyadan ezeli bir ayrılık olduğunu öğrendikten sonra onun tekrar gelemeyeceğini, -anamın dediği gibi- bizim de dünyada kalamayacağımızı anladım.

Babalarının elini tutmuş, gezmeye giden çocukları gördükçe ya da okulda, arkadaşlarımla konuşurken; “Babam bana şunu aldı, babam bana şöyle dedi, babamla, anamla amcama, dayıma, teyzeme gittik...” dediklerinde; yüreğimin derinliğinde bir sızıltı duyuyordum, eve gidince babamın resmi-ne bakıp ağlıyordum. Hele bayramlar çok zor geçiyordu. Babam öldükten sonra anamın gece gündüz gözyaşları dinmedi. Komşu kadınlar veya akrabalar yanına geldiklerinde lafı babama getiriyor; gidip babamın gömleğini, pantolonunu, resimlerini getirip önlerine seriyor, ağlıyordu. Bazen de yalnız kaldığında onları açıp bakarak ne dediğini anlayamadığım bir türkü mırıldanıp ağlarken görüyordum anamı. Ne dokunaklıydı o söylediği türküler! Bazen de ben, anamdan gizli olarak o elbiseleri çıkarıp, kokluyor, öpüyor, ağlıyordum. Bir gün yine babamın elbiselerini açmış, çoraplarını koklayıp öperken anama yakalandım. Bana kızacağını sandım. Kızmadı, gelip yanıma oturdu. Diğerlerini de açtı, baktı, o da ağladı. İkimiz de ağladık...

Bir de evlendiğim gün babamı çok aramıştım... Keşke o da düğünümde bulunsaydı. Sağ olsaydı da sakat olsaydı... Onu sırtımda taşır, bir sandalyeye oturturdum. Herkes gelir, onu tebrik eder, “Hayırlı olsun.” derdi. O da tek oğlunun mürüvvetini görmekle sevinir, onlara teşekkür ederdi. Kim bilir, ne kadar mutlu olurdu!

Anam, babamı çok seviyordu. Yıkıldı dünyası babam ölünce. Beli büküldü. İhtiyarladı. Saçında hiç beyaz yoktu. Bir yıl içinde yüne döndü. Evlendikten sonra da babama olan sevgisi hiç azalmadı. Babalığım bunun farkındaydı ama anama bir şey demiyordu, normal karşılıyordu. Beni, kendi çocuklarından ayırmadı babalığım. Onun da benim yaşıma yakın bir oğlu, bir kızı vardı. Anaları genç yaşta kanserden ölmüş. Anam alınmasın diye hanımından hiç bahsetmezdi babalığım. Çok olgun ve anlayışlı bir adamdı. Bazen *Kur'an* okurdu. Babamın ruhuna da hediye ettiğini söylerdi. Anam, memnun olurdu. Önceleri üvey kardeşlerim Necla ve Salih’le ara sıra tartışsak, küs olsak da; sonraları birbirimize alıştık. Öz kardeşler gibi olduk. Onlar da benim adımlı söylemiyordu; “Yetim, gel; yetim git.” diyorlardı. Oysa kendileri de öksüzdü. Belki de benim adımlı “yetim” olduğunu sanıyorlardı. Anam, beni hep “Yetimim” diye severdi. “Yetim şöyle yaptı, yetim böyle dedi. Yetime şunu aldım.” derdi. Adımı söylemezdi.

Asıl adımlı unutulmuştu. Bazıları da adımlı bilmiyordu belki. Kimse “**Yakup**” demiyordu bana. Herkes “Şehidin yetimi” veya kısaca; “Yetim” diyorlardı. Beni bir başkasına tanıtırken de; “Şehidin yetimi” ya da “Şehit çocuğu.” diyorlardı.

Necla, benim öz ablam gibiydi. Salih de öz kardeşim gibi... Salih geçen yıl öldü. Çocuklarının hepsini uçurmuştu. Evlenip ev bark sahibi olmuşlardı hepsi de. Necla ablam daha sağ. O da çocuklarını uçurdu. Yaşlanmış artık. Kalp rahatsızlığı var. Dizlerinden, belinden muzdarip... Gözleri, gözlükle bile az görüyor. Pek gezip dolaşamıyor. Ben ara sıra gidip onu görüyorum. Birkaç gün gidip sormasam güceniyor. Benim de halim yok. Yaşlandım. Eski gücüm kuvvetim kalmadı. Babalığım da anam da çok oldu dünyadan ayrılalı. Onların da kabirlerini ziyaret ediyorum bazen... Eski günleri hatırlıyorum...

Anam, çok sıkıntı çekti. Çileliydi. Sabırlı ve fedakâr bir kadındı. Genç yaşta dul kaldı. Yüreğini saksı yaptı, beni âdeta yüreğinde büyüttü. Yemedi, yedirdi; içmedi, içirdi; uyumadı, beni uyuttu. Bazı geceleri tıkırtıya uyanırdım. Ya namaz kılarırken ya tesbih çekerken ya da ağlarken görürdüm onu.

Daha önceleri babam sabah namazına camiye giderdi, dönüşte de bana simit getirirdi. Anam evde kılıyordu namazlarını.

Yedi yıl dayanabildi ancak. Ev kirasını, elektrik, su parasını ödeyemiyordum anam. Bu yüzden kaç kez kesildi elektriğimiz. Ya akrabalar ya da komşular ödeyerek açtırdılar. Bazen yiyecek ekmek bulamıyorduk. Anam, çok onurlu bir kadındı. Ölse, kimseden bir şey istemezdi. Biri bir şey getirirse; “Evde yemeğimiz vardı. Niye zahmet ettiniz?” derdi. Yoktu hâlbuki. Çoğu zaman yiyecek hiçbir şey bulamazdık. Olunca, önce benim karnımı doyururdu, artanı da kendisi yerdi. Evde ekmek ve yemek az olduğunda, “Benim karnım tok, canım istemiyor, sen ye.” derdi, onu bana yedirirdi. Ben de inanırdım. Sonradan anladım ki; benim yemem için “Karnım tok, canım istemiyor.” diyormuş, kendisi aç yatıyormuş.

Ortaokula gidiyordum. Tatildi. Zeynep teyzem, bize gelmişti. Ben, odanın diğer ucunda oturmuş, kitap okuyordum. Benim, onları dinlemediğimi sanıyorlardı. Anam, teyzeme şöyle dedi: “Biliyorum; konu komşu, herkes beni ayıplayacak belki ama çok sıkıntıdayım. Üç aydır ev kirası ödeyemedim. Allah razı olsun, ev sahibi bir şey demiyor fakat onun da bir emekli maaşı; paraya ihtiyacı var. Erkek işi de üzerime düştü. Beceremiyorum. İş aradım, çocukla olmuyor. Dayanamıyorum artık. Taşıma su ile değirmen taşı dönmüyor. Çocuğuma da bana da bakacak; eli yüzü temiz, Allah’tan korkan, yuvasına bağlı biri olursa evlenirim.” demişti. Çok şaşırardım. İnanamadım... Teyzemin itiraz edip kızacağını düşündüm. Kızmadı. O da onayladı onu: “Biliyorsun, benim de durumum iyi değil. Ekmeğimi paylaşırım seninle. Sağ kalırsam başım üzerinde yerin var. Ancak yarının ne olacağını Allah bilir. Belki ben senden daha önce giderim...” Anam sözünü kesti teyzemin, gönüllendi: “Ağzından yel alsın. Allah uzun ömürler versin. Canın sağ olsun. Allah, sıralı ölüm versin...” dedi. Teyzem: “Allah, hayatın da ölümün de; her şeyin hayırlısını versin.” dedi. Bir süre sustular. Sonra teyzem bozdu sessizliği: “Gelen gelin ister mi seni? Korkarım, çocuğunun da huzurunu kaçırsın... Nerede, kimin yanında kalacaksın? Şimdi gençsin, güzelsin; isteyen çok olur. Yarın yaşlanınca yüzüne bakan olmaz. Ben senin yerinde olsam bir gün beklemem. Allah, erkeği erkek yaratmış, kadını kadın... Onun yeri ayrı, öbürünün ayrı... Birbirini tamamlayıp destekleyecekler.” dedi.

Bu sözler, yüreğime kurşun gibi oturdu. Ağlamamak için kendimi zor tuttum. Duymamış gibi davrandım. Anama bir şey demedim...

Niye yalan söyleyeyim; evliliğinin ilk günleri anamı babalığımdan çok kıskanmış ve üzülmüştüm. Eve girmek istemiyordum. Babamın yerinde başka bir erkek dolaşıyordu evimizde. O, anamın kocası olmuştu. Anam, babama ihanet etti, diye düşünüyordum. Yaşım ilerleyince anama hak verdim. Alıştım... İyi ki de evlenmiş. Nur içinde yatsın, babalığım da beni; “Şehidin yetimi” diyerek seviyor, başımı okşuyor, öpüyor, öz çocuklarından ayrı tutmuyordu. Anam da onun çocuklarını benden ayırmazdı. Öyle alıştım ki babalığım öldüğünde, bir yakınımı yitirmiş gibi ağladım.

Fakat ne babalık ne amcalarım ne de bir başkası babamın yerini tutmuyordu. Evlendiğim gün ne çok aramıştım onu! Gün geldi, çocuklarım, torunlarım oldu... Artık çok yaşlandım. Bir ayağım mezar çukurunda. Yıllar geçti... Babamı sanki daha dün toprağa vermiş gibi hâlâ yüreğimdaki yara kanıyor. O karlı günün sabahını hiç unutamıyorum... Çocuklarının ellerini tutmuş, gezmeye giden baba ve anaları gördükçe yüreğimin ılgıt ılgıt kandağımı ve yaramın sızladığını hissediyorum. Eskiden o fedakâr anamın şefkatli ellerini öpüyordum. Nicedir onun ellerini de öpemiyorum. O da beni yalnız bıraktı, babamın yanına gitti.

Babamın tabutunu öperken gazetecilerin çektiği o resmi ve diğer resmini bugün yine duvardan indirdim. Gözlerim artık eskisi gibi iyi görmüyor. Babamın yanaklarını öptüm ağladım. Bana bakıp tatlı tatlı gülümsedi. O da öpsün diye yanaklarımı dudaklarına değdirdim. Eminim o da beni öptü... Dudaklarının sıcaklığını hissettim. Hatta nefes alıp verişini bile duydum. Babam da benim yanaklarımı öptü. Öyle sevindim ki dünyalar benim oldu. Şu fâni dünyada benim için bundan daha büyük bir mutluluk olamazdı. Yanaklarımı tekrar onun dudaklarına değdirdim... Tekrar... Tekrar...